

# υαπ

υγιεινή ασφάλεια περιβάλλον  
& βιώσιμη ανάπτυξη



Δεκέμβριος 2013  
ΤΕΥΧΟΣ 5



Why Tree



Σελ. 4  
ΥΓΙΕΙΝΗ ΚΑΙ ΑΣΦΑΛΕΙΑ

Προετοιμαστείτε  
εγκαιρώς!

REACH  
2013



Σελ. 8  
ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ REACH



Σελ. 13  
Ευρωπαϊκό Έτος  
αφιερωμένο στον Αέρα



ΕΛΛΗΝΙΚΑ  
ΠΕΤΡΕΛΑΙΑ



**Συντακτική ομάδα:**

Πνεεήοηη Παγώνη  
Βάσω Μουκρλώτου  
Αντώνησ Λουκάσ  
Αντώνησ Μουντούρησ  
Χρικήσκη Κοτσίκη  
Μαγδαληνή Καρακίσκη  
Δημήτρησ Λεβεντόσ  
Φυήήλω Μπουητούκα

**Επιμέλεια έκδοσησ:**

Διεύθυνση Επικοινωνίασ Ομήηου

**Επικοινωνία:**

γαρ@helpe.gr



## Αγαπητοί συνάδελφοι,

Στην Ευρώπη διανύουμε την 3<sup>η</sup> δεκαετία προβληματισμού και δράσης για την κλιματική αλλαγή και τις επιπτώσεις της. Παρά το γκρίζο περιβάλλον της οικονομικής ύφεσης στην Ευρώπη και της οικονομικής κρίσης στην Ελλάδα, η Ευρωπαϊκή Ένωση πρωτοπορεί όλο αυτό τον καιρό σε πρωτοβουλίες για την **αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής** παρόλη την απροθυμία των άλλων οικονομιών να κινηθούν αναλόγως.

Τη σοβαρότητα του θέματος της κλιματικής αλλαγής υιοθετεί και ο κλάδος διύλισης στην Ευρώπη αλλά και η εταιρεία μας, η οποία δίνει έμφαση στην αντιμετώπισή της με βασικό εργαλείο την εξοικονόμηση ενέργειας, διότι η πιο καθαρή και φθηνή ενέργεια είναι αυτή που εξοικονομείται.

Η συνεχιζόμενη όμως πολιτική της μονομερούς υιοθέτησης υψηλών στόχων μείωσης των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου της Ευρώπης, οδηγεί σε αύξηση του κόστους παραγωγής και απώλεια της ανταγωνιστικότητας στη βιομηχανία, χωρίς ουσιαστικό όφελος στην αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής που πρέπει να γίνει σε παγκόσμιο επίπεδο. Οι αριθμοί συνηγορούν σε αυτό. Η Ευρώπη συμβάλλει στο 11% των παγκοσμίων εκπομπών, ενώ η Κίνα στο 29%. Στην Ευρώπη, το 2012 οι εκπομπές μειώθηκαν κατά 14% σε σχέση με το 1990 ενώ ο στόχος ήταν 8%, αντίστοιχα στην Κίνα αυξήθηκαν κατά 293%. Για την Ελλάδα, της συνεχιζόμενης μείωσης του ΑΕΠ (-25,7% για την εξαετία 2008-2013), ο κίνδυνος απώλειας της ανταγωνιστικότητας είναι ακόμη μεγαλύτερος και λόγω της γεωγραφικής της θέσης, αφού οι γειτονικές μας χώρες – αγορές δεν διέπονται από αντίστοιχους περιορισμούς.

Η ΕΕ αναγνωρίζοντας τον κίνδυνο απώλειας της ανταγωνιστικότητας, έχει εγκρίνει τις μελέτες για τις Επιπτώσεις του συνόλου της περιβαλλοντικής νομοθεσίας στην ανταγωνιστικότητα της βιομηχανίας, γνωστές ως **«fitness check»**. Η ανάλογη μελέτη για τον κλάδο διύλισης αναμένεται να ολοκληρωθεί το καλοκαίρι του 2014.

Οι μελέτες θα πρέπει να ολοκληρωθούν και τα συμπεράσματά τους να ληφθούν υπόψη πριν υιοθετηθεί οποιοδήποτε νέο μέτρο όπως, η αναθεώρηση των **Βέλτιστων Διαθέσιμων Τεχνικών** για τα διυλιστήρια και η αναθεώρηση της **Λίστας Διαρροής Άνθρακα**, οι οποίες εμπίπτουν στον κλάδο.

Είναι αναγκαίο οι πολιτικές για την αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής να συνδεθούν με αυτές για την ενέργεια και την ανταγωνιστικότητα του κλάδου ώστε να διασφαλίζονται: προβλεψιμότητα, δίκαιοι κανόνες ανταγωνισμού, ενεργειακή επάρκεια και μακροπρόθεσμη βιώσιμη ανάπτυξη.

**Καλή και δημιουργική χρονιά σε όλους!**

Πνεελόνη Παγώνη

Διευθύντρια Ι Υγιεινής, Ασφάλειας, Περιβάλλοντος  
& Βιώσιμης Ανάπτυξης Ομίλου

## Επιφανειακές διερευνήσεις συμβάντων οδηγούν σε εσφαημένα ευρήματα

Σύμφωνα με το Center for Chemical Process Safety (US), ένα από τα προειδοποιητικά σημάδια πιθανού μεγάλου ατυχήματος σε εγκαταστάσεις διυλιστηρίων, είναι η επιφανειακή διερεύνηση ατυχημάτων που δεν εντοπίζει τις βαθύτερες αιτίες ώστε αυτές να διορθωθούν. **Συνεπώς, το ατύχημα μπορεί να επαναληφθεί.**

### Ενδείξεις επιφανειακών διερευνήσεων αποτελούν τα εξής:

- 1 Τα ατυχήματα αποδίδονται συχνά σε «αστοχία εξοπλισμού» ή «απροσεξία» χωρίς να εξετάζεται τί κρύβεται πίσω από αυτό (πχ. ανεπαρκής σχεδιασμός, ελλιπής συντήρηση, έλλειψη εκπαίδευσης, έλλειψη οδηγιών).
- 2 Αποφεύγονται να προσδιορίζονται αιτίες του Συστήματος Διαχείρισης Ασφάλειας ως βαθύτερες αιτίες.
- 3 Οι προτεινόμενες ενέργειες είναι γενικόλογες και αόριστες: βελτίωση εκπαίδευσης, εφαρμογή διαδικασιών, βελτίωση συντήρησης.
- 4 Οι προτεινόμενες ενέργειες είναι παρόμοιες σε όλα σχεδόν τα συμβάντα.

**Όσοι λοιπόν συμμετέχουμε στις διερευνήσεις συμβάντων ή "παρ' ολίγον" ατυχημάτων έχουμε υποχρέωση να αποφεύγουμε τα παραπάνω φαινόμενα και να αναζητούμε τις βαθύτερες αιτίες των περιστατικών ώστε να αποτρέψουμε επανάληψη ή εκδήλωση ακόμη σοβαρότερων ατυχημάτων.**

Ένας απλός τρόπος διερεύνησης σε βάθος είναι η μέθοδος "why tree" ή αλλιώς "5 why". Ξεκινώντας κανείς από την επιφανειακή αιτία και ρωτώντας διαδοχικά «γιατί συνέβη αυτό;» θεωρείται ότι μετά από 5 «γιατί» θα εντοπίσει τις βαθύτερες αιτίες. Ένα παράδειγμα:

### Why Tree



Learning from Incidents (LFI)

Διδάγματα από ατυχήματα

Τον Αύγουστο του 2013, εκδόθηκε για πρώτη φορά ένα νέο ενημερωτικό δελτίο από το Τμήμα Διαχείρισης Υγιεινής και Ασφάλειας Ομίλου στο οποίο περιγράφονται δύο ατυχήματα του 1<sup>ου</sup> εξαμήνου 2013 σε εγκαταστάσεις της ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΠΕΤΡΕΛΑΙΑ ΑΕ. Τα κριτήρια επιλογής των συγκεκριμένων συμβάντων ήταν αφενός η σοβαρότητά τους και αφετέρου το ενδιαφέρον που παρουσιάζουν για τις υπόλοιπες εγκαταστάσεις.

Το δελτίο βασίστηκε στις γραπτές διερευνήσεις των ατυχημάτων από τις εγκαταστάσεις στις οποίες συνέβησαν και περιλαμβάνει συστάσεις για την αποφυγή επανάληψης παρόμοιων περιστατικών σε όλες τις εγκαταστάσεις των εταιρειών ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΠΕΤΡΕΛΑΙΑ, ΕΚΟ, ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΚΑΥΣΙΜΑ και ΔΙΑΧΟΝ.

Learning from incidents – Διδάγματα από ατυχήματα

Διεύθυνση Υγιεινής, Ασφάλειας, Περιβάλλοντος και Βιώσιμης Ανάπτυξης Ομίλου  
Τμήμα Διαχείρισης Υγιεινής και Ασφάλειας Ομίλου



№ 1. Αύγουστος 2013

1. ΤΡΑΥΜΑΤΙΣΜΟΣ ΧΕΙΡΙΣΤΗ ΑΝΥΨΩΤΙΚΟΥ ΜΗΧΑΝΗΜΑΤΟΣ ΑΠΟ ΠΤΩΣΗ ΦΟΡΤΙΟΥ

A. Περιγραφή του συμβάντος

Κατά τη μεταφορά μεταλλότυπων καλουπιώματος σκυροδέματος με γερανό που μετέφερε τις παλέτες στην πλατφόρμα ενός ανυψωτικού οχήματος («παπαγαλάκι»), ολισθήσε το φορτίο και τραυματίσε το χειριστή του ανυψωτικού οχήματος.



Συγκεκριμένα, κατά την εναπόθεση της τρίτης παλέτας στην πλατφόρμα ο χειριστής του οχήματος αποσυνέδεσε, από τη μία μόνο άκρη, τους δύο μίαντες με τους οποίους είχε προσδεθεί η παλέτα. Στη συνέχεια έκανε νόημα στο χειριστή του γερανού να ανυψώσει το γάντζο, στον οποίο ήταν προσαρτημένη η άλλη άκρη των δύο μιάντων. Κατά τη διάρκεια της ανύψωσης μετατοπίστηκε προς τα πάνω η παλέτα που είχε μόλις αποτεθεί. Η μετατόπιση της παλέτας οδήγησε σε ολισθήση του φορτίου και αποτέλεσμα ο χειριστής να παρασυρθεί από αυτό και να πέσει από την πλατφόρμα του ανυψωτικού (1,5 m περίπου) στο έδαφος. Μέρους του φορτίου, που ήταν δεκατρία καλούπια, διαστάσεων 1m x 1m και βάρους 25 kg ανά τεμάχιο, ακολούθησε το χειριστή στην πτώση του με αποτέλεσμα να τον τραυματίσει στο κάτω αριστερό άκρο.

B. Αίτια συμβάντος

1. Ο παθών βρισκόταν στην πλευρά απελευθέρωσης μιάντων με αποτέλεσμα να παρασυρθεί από τα 1 κατά την ολίσθησή τους.
2. Τα υλικά που ήταν στοιβαγμένα στην παλέτα δε προσδεθεί με τσέρκια συγκράτησης για την αποολίσθησής τους κατά τη μεταφορά.
3. Η μετατόπιση της παλέτας προκλήθηκε από εγκλωβισμό των μιάντων ανύψωσης στο κάτω 1 παλέτας. Ο παθών δεν είχε απελευθερώσει μι του τους μίαντες ανύψωσης από όλες τις παλέτας. Η απομάκρυνση γινόταν με την αντί γάντζου του γερανού.

Αμέσως κλήθηκε το ασθενοφόρο των εγκαταστάσεων και με συνοδεία του ιατρού της εγκατάστασης, ο τραυματίας μεταφέρθηκε αρχικά στο ιατρείο και μετά στο νοσοκομείο για περίθαλψη.



Γ. Συστάσεις για την αποφυγή παρόμοιου

1. Τα υλικά που μεταφέρονται σε παλέτες να με κατάλληλα μέσα (μιάντες ή/και τσέρκια
2. Τα άτομα που επιβλέπουν και συντονίζε εργασίες να είναι καλά εκπαιδευμένα.
3. Να γίνεται έλεγχος με τα χέρια 1 απελευθέρωση των φορτίων από τα τους (μιάντες).
4. Να εξασφαλίζεται ότι σε παρόμοι: άτομα που απελευθερώνουν τα φορ ασφαλή θέση σε σχέση με το φορτ μιάντες μεταφοράς του.

2. ΔΙΑΡΡΗΧΗ ΚΑΙ ΑΥΤΑΝΑΦΛΕΞΗ ΠΡΟΪΟΝΤΟΣ

A. Περιγραφή του συμβάντος

Σε μονάδα παραγωγής διυλιστηρίου, τεχνίτες οργάνων πήγαν να ελέγξουν δύο ροόμετρα που δεν είχαν ένδειξη, μετά από έκδοση σχετικής άδειας. Αυτοί διαπίστωσαν ότι το πρώτο ροόμετρο λειτουργεί κανονικά, αλλά δεν υπήρχε ροή προϊόντος για να υπάρξει και ένδειξη. Αναζητώντας την αιτία διαπίστωσαν ότι μια αυτόματη θάνα του κυκλώματος είχε θουλώσει και ήταν παγωμένη γιατί ο ατμός συνοδείας της ήταν κλειστός. Το κύκλωμα είχε πραγματοποιηθεί στην περιοχή προ 2 ημερών. Για να ξεπεραστεί το πρόβλημα, ένας τεχνίτης οργάνων έφερε μάνικα ατμού και τη συνέδεσε με το κύκλωμα ατμού για να θεμαίνει το σώμα της θάνας. Ζήτησε επίσης και μια δεύτερη μάνικα ατμού από το χειριστή που ήταν παρών, ενώ παράλληλα άνοιξε εντελώς την παροχή του κυκλώματος για να βοηθήσει εσωτερικά την παροχή του της θάνας. Μόλις ο χειριστής έφερε και τη δεύτερη μάνικα και τη συνέδεσε με το κύκλωμα (στις γραμμές εισόδου και εξόδου) ο τεχνίτης άνοιξε το αποστραγγιστικό, που εξακολουθούσε να μην έχει ροή και ζήτησε τρίτη μάνικα ατμού.

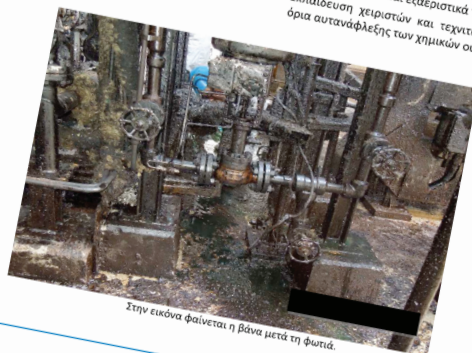
Πραγματοποιήθηκε shut down της μονάδας και ενεργοποιήθηκε το άγκυρα πυρασφάλειας. Ο τεχνίτης οργάνων κατάφερε να προσεγγίσει και να απομονώσει μετ από 20 λεπτά έγινε πλήρης καταστολή της φωτιάς ενώ ο τεχνίτης οργάνων υπέστη ελαφρύ έγκαυμα του χεριού.

B. Αίτια συμβάντος

1. Λειτουργικές κινήσεις στο κύκλωμα από αναρμόδιο προσωπικό. Οι τεχνίτες οργάνων θα έπρεπε να περιοριστούν μόνο στην εργασία που έγραφε η άδεια εργασίας.
2. Ο χειριστής θα έπρεπε, να έχει ενημερωθεί για την προηγούμενη εργασία στην περιοχή του και να σταματήσει το συνεργείο οργάνων, να μην επιτρέψει την επέμβαση ζεταγωγματος της θάνας.
3. Μη ενημέρωση του εργοδηγού και χειριστή πίνακα από το χειριστή πεδίου για την εξέλιξη των εργασιών στο πεδίο από το συνεργείο οργάνων.

Γ. Συστάσεις

1. Οι χειριστές πεδίου να έχουν γνώση για όλες τις εργασίες που έγιναν στην περιοχή τους και να μην επιτρέπουν σε αναρμόδιο προσωπικό να κάνει λειτουργικές κινήσεις σε εξοπλισμό των μονάδων.
2. Οι τεχνίτες να περιορίζονται μόνο στην εργασία που περιγράφει η άδεια και να μην επεμβαίνουν σε άλλο εξοπλισμό των μονάδων.
3. Έλεγχος και τοποθέτηση ταπών σε όλα τα αποστραγγιστικά και εξαεριστικά των μονάδων.
4. Εκπαίδευση χειριστών και τεχνιτών σχετικά με τα όρια αυτανάφλεξης των χημικών ουσιών.



Στην εικόνα φαίνεται η βάνη μετά τη φωτιά.

## Παρ' ολίγον ατυχήματα σε γραφεία

Με αφορμή την πιστοποίηση των Κεντρικών Γραφείων Αμαρουσίου με το πρότυπο OHSAS 18001, δίνεται η ευκαιρία να υπενθυμίσουμε τη σημασία αναφοράς των παρ' ολίγον ατυχημάτων και στους εργασιακούς χώρους των γραφείων.

Παρ' ολίγον ατύχημα είναι κάθε συμβάν μέσα στο χώρο εργασίας που θα μπορούσε να καταλήξει σε πραγματικό ατύχημα (τραυματισμό κλπ.) και το ότι δεν κατέληξε οφείλεται σχεδόν αποκλειστικά στην τύχη. Το παρ' ολίγον ατύχημα είναι ένα πρώτης τάξης μέσο για τον εντοπισμό ανασφαλών συνθηκών που πρέπει να διορθώσουμε άμεσα, αρκεί αυτό να αναφερθεί και να γίνει γνωστό. Τα αίτια που προκαλούν ένα παρ' ολίγον ατύχημα είναι ακριβώς τα ίδια με αυτά του πραγματικού ατυχήματος, του οποίου θεωρείται προμήνυμα (ανθρώπινη αμέλεια, απροσεξία, λάθος, παράβαση διαδικασίας, ελαττωματικός εξοπλισμός κ.ά.).

Χαρακτηριστικό παράδειγμα μιας μόνιμης ανασφαλούς κατάστασης που κατέληξε σε σοβαρό ατύχημα στα γραφεία μίας εταιρείας, είναι εργαζόμενος να γλιστρήσει από νερά μπροστά σε ψύκτη, με αποτέλεσμα να τραυματιστεί πολύ σοβαρά και να λείψει μήνες από την εργασία του! Η εταιρεία προχώρησε άμεσα σε τοποθέτηση αντιολισθητικών πλαστικών ταπέτων μπροστά σε όλους τους ψύκτες.

Εκτός λοιπόν από την υποχρέωσή μας να αναφέρουμε τα εργατικά ατυχήματα, πρέπει να αναφέρουμε και τα παρ' ολίγον ατυχήματα για τα πολύτιμα συμπεράσματα που μπορεί να προκύψουν. Αν υποπέσουν στην αντίληψή μας, τα αναφέρουμε προφορικά στον Προϊστάμενό μας, για να ακολουθήσει η εφαρμογή της διαδικασίας «Αναφορά και διερεύνηση συμβάντων ασφάλειας» (υπό έκδοση).

**Δεν πρέπει  
να τα αποσιωπούμε  
για το καλό το δικό μας  
και των συναδέλφων μας**



## ΑΝΑΓΝΩΡΙΣΗ ΠΗΓΩΝ ΚΙΝΔΥΝΟΥ

# Hazard Identification

Η επιλογή και χρήση του κατάλληλου εξοπλισμού και η τήρηση των διαδικασιών είναι κοινά αποδεκτό ότι είναι απαραίτητες για την ασφαλή εκτέλεση εργασιών. Η ανθρώπινη αντίληψη ωστόσο είναι εκείνη που αποτελεί καταλυτικό παράγοντα στην προαγωγή του επιπέδου ασφάλειας διότι η εμπειρία, η συνήθεια και η προσωπικότητα μπορεί να αποτρέψει ή όχι τις συνθήκες ενός ατυχήματος.

Σε όλους τους χώρους εργασίας υπάρχουν ανασφαλείς καταστάσεις που με τις κατάλληλες συνθήκες και προϋποθέσεις μπορούν να εξελιχθούν σε ατυχήματα μικρής ή μεγάλης κλίμακας. Η έγκαιρη αναγνώριση των πηγών κινδύνου (Hazard Identification) είναι ο πλέον αποτελεσματικός τρόπος εξάλειψης των ατυχημάτων καθώς βοηθά στη μείωση, εξάλειψη και έλεγχο των πηγών κινδύνου.

Δεδομένου ότι ένα συμβάν είναι ΠΑΝΤΟΤΕ το αποτέλεσμα μίας ακούσιας / ανεξέλεγκτης μεταφοράς ενέργειας, όλοι οι εργαζόμενοι είναι απαραίτητο να μπορούν να αναγνωρίζουν τις μορφές ενέργειας που υπάρχουν στο χώρο εργασίας τους ώστε να μπορούν να αντιληφθούν και τα μέτρα που πρέπει να λάβουν κάθε φορά.

Για παράδειγμα, τα καύσιμα έχουν χημική ενέργεια που μπορεί να εκδηλωθεί ως κίνδυνος για τα μάτια και το δέρμα ή ως εκδήλωση φωτιάς που με τη σειρά της απελευθερώνει θερμική ενέργεια που μπορεί να προκαλέσει εγκαύματα ή ζημιά σε εξοπλισμό. Αντίστοιχα, όπου έχουμε κίνηση υπάρχει κινητική ενέργεια που μπορεί να εκδηλωθεί ως κίνδυνος από αντικείμενα που πέφτουν από ύψος, σε πτώση ανθρώπων από ύψος ή σε παγίδευση ανθρώπων ανάμεσα σε κινούμενα μέρη εξοπλισμού. Το ίδιο ισχύει για την ηλεκτρική ενέργεια που μπορεί να εκδηλωθεί ως κίνδυνος με τη μορφή στατικού ηλεκτρισμού ή ηλεκτρικού τόξου ή ηλεκτροπληξίας και την πίεση που μπορεί να εκδηλωθεί ως κίνδυνος με την αστοχία εξοπλισμού ή ως θόρυβος.

Για την αναγνώριση των κινδύνων εφαρμόζονται επί σειρά ετών μέθοδοι και «εργαλεία» όπως η γραπτή εκτίμηση επαγγελματικού κινδύνου, η έκδοση αδειών εργασίας, οι επιθεωρήσεις, οι συναντήσεις ασφαλείας, η διερεύνηση των συμβάντων κλπ. Χωρίς την ανθρώπινη οπτική, σκέψη και αντίληψη για τον κίνδυνο, τα παραπάνω «εργαλεία» δεν είναι αποτελεσματικά.

Από το τέλος του 2012, υιοθετήθηκε η συζήτηση ανασφαλών σεναρίων στη διάρκεια των συναντήσεων ασφαλείας. Οι συμμετέχοντες καλούνται να αναγνωρίσουν τους κινδύνους και τις πιθανές επιπτώσεις ανασφαλών καταστάσεων για διάφορα σενάρια εργασιών στην εγκατάσταση και στη συνέχεια να προτείνουν μέτρα για την εξάλειψη ή τον περιορισμό των κινδύνων αυτών.

Προς αυτή την κατεύθυνση, πραγματοποιήθηκαν το τέταρτο τρίμηνο του 2012 τρεις εκπαιδεύσεις σε θέματα αναγνώρισης των κινδύνων από τη Διεύθυνση ΠΥΑΠ Εμπορίας. Οι δυο εκπαιδεύσεις έγιναν στο προσωπικό των Εγκαταστάσεων Αττικής και Θεσσαλονίκης με τη συμμετοχή 21 εργαζομένων με εποπτικό και συντονιστικό ρόλο. Επίσης, πραγματοποιήθηκε εκπαίδευση σε 28 εργαζόμενους των Περιφερειακών Αεροδρομίων κατά τη διάρκεια διημερίδας με θέματα λειτουργίας, ασφαλείας και εξελίξεων στον κλάδο αεροπορικών πωλήσεων. Το πρόγραμμα των εκπαιδεύσεων συνεχίζεται και το 2013 προκειμένου να καλυφθούν οι ανάγκες σε όλες τις εγκαταστάσεις/δραστηριότητες που απαιτείται ξεκινώντας από τις Εγκαταστάσεις Κρήτης. Στόχος του προγράμματος είναι να ολοκληρωθούν δυο κύκλοι εκπαιδεύσεων.

**Ο πρώτος κύκλος θα έχει θεωρητική προσέγγιση και ο δεύτερος κύκλος θα περιλαμβάνει πρακτική εξάσκηση αναγνώρισης των κινδύνων σε μικρές ομάδες στους χώρους των εγκαταστάσεων σε πραγματικές συνθήκες λειτουργίας.**



## ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ REACH:

Επιθεώρηση της Εταιρείας για την εφαρμογή του Κανονισμού και μηχανισμοί για τους προσεχείς ελέγχους συμμόρφωσης με τις διατάξεις του (2013-2018)



## ...> Γνωρίζετε ότι...

Στο πλαίσιο του Κοινοτικού προγράμματος επιθεωρήσεων για τον έλεγχο εφαρμογής των διατάξεων του Κανονισμού REACH (R1907/2006/ΕΚ), πραγματοποιήθηκε στις 13 Ιουνίου 2013 επιθεώρηση της Εταιρείας από επιθεωρητές του Γενικού Χημείου του Κράτους που είναι η αρμόδια κρατική αρχή και έχει ηλεκτρονική πρόσβαση σε όλους τους φακέλους που η βιομηχανία υποβάλλει στον Ευρωπαϊκό Οργανισμό Χημικών Προϊόντων (ECHA) για τις ανάγκες του REACH.

Έγινε έλεγχος των προ-καταχωρίσεων και των καταχωρίσεων που πραγματοποιήσαμε καθώς και της τεχνικής τεκμηρίωσης των ενεργειών μεταξύ των δύο αυτών φάσεων και δειγματοληπτικός έλεγχος Δελτίων Δεδομένων Ασφαλείας. Οι επιθεωρητές στην έκθεσή τους τονίζουν την εμπειρία της ομάδας της Εταιρείας, την επικαιροποιημένη γνώση σε κάθε τομέα της σχετικής νομοθεσίας και καταλήγουν ότι η γενική εικόνα της Εταιρείας ως προς τα συγκεκριμένα στοιχεία, στα οποία επικεντρώθηκε η επιθεώρηση, ήταν ιδιαίτερα θετική.



Θα θέλαμε να ευχαριστήσουμε θερμά όλα τα εμπλεκόμενα τμήματα για τη συνεργασία και τη συμμετοχή τους στην προσπάθεια να ανταποκριθεί η Εταιρεία στην εφαρμογή του Κανονισμού REACH και την επιθεώρηση. Σημειώνουμε, όμως, ότι επειδή οι έλεγχοι θα συνεχιστούν ακόμη και απροειδοποίητα, θα πρέπει να είμαστε έγκαιρα προετοιμασμένοι σε σχέση με όλες τις υποχρεώσεις εναρμόνισης. Συγκεκριμένα, τα κλιμάκια των περιφερειακών Υπηρεσιών του ΓΧΚ, διενεργούν σε συνεχή βάση:

- **ελέγχους κατά την εισαγωγή υλικών**
- **επιθεωρήσεις στις εγκαταστάσεις παραγωγής, αποθήκευσης και διακίνησης**

## 1. Τι ελέγχεται κατά την εισαγωγή υλικών?

- Ο αριθμός καταχώρισης της ουσίας ή των ουσιών του μίγματος που εμπίπτουν στις πρώτες προθεσμίες καταχωρίσεων REACH (30.11.2010 και 31.5.2013)
- Για τις ουσίες που εμπίπτουν στην τελευταία προθεσμία καταχώρισης (31<sup>η</sup> Μαΐου 2018), ο αριθμός προ-καταχώρισης και ο αριθμός κοινοποίησης της ταξινόμησης και επισήμανσης κατά CLP των ουσιών του προϊόντος στον ECHA
- Τα εκτεταμένα Δελτία Δεδομένων Ασφαλείας σύμφωνα με τον Κανονισμό R453/2010
- Η σωστή ταξινόμηση-επισήμανση-συσκευασία ουσιών/μικμάτων: δεν επιτρέπεται η διάθεση ουσίας στην αγορά αν δεν έχει ταξινομηθεί-επισημανθεί-συσκευασθεί κατά CLP ούτε η διάθεση μίγματος στην αγορά αν δεν έχει ταξινομηθεί-επισημανθεί-συσκευασθεί σύμφωνα με την ΑΧΣ265/02. Τα συστατικά του μίγματος πρέπει να έχουν υποχρεωτικά ταξινομηθεί κατά CLP

### Τι γίνεται σε περίπτωση μη συμμόρφωσης?

Τα υλικά δεσμεύονται και εκδίδεται απόφαση για απαγόρευση χρήσης και διάθεσής τους με την επιβολή των χρηματικών προστίμων όπως ορίζεται από τις σχετικές Υπουργικές Αποφάσεις

## 2. Τι ελέγχεται κατά τις επιθεωρήσεις (με ή χωρίς προειδοποίηση) στις εγκαταστάσεις ?

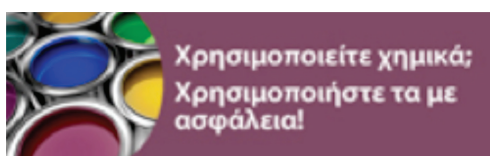
- οι υποχρεώσεις καταχώρισης / προ-καταχώρισης / αδειοδότησης
- η εγκυρότητα των εκτεταμένων Δελτίων Δεδομένων Ασφαλείας των προϊόντων και χρησιμοποιούμενων υλικών
- η τήρηση των μέτρων διαχείρισης κινδύνων που έχουν δηλωθεί στον ECHA μέσω των καταχωρίσεων
- τα επικαιροποιημένα στοιχεία για τα υλικά που έχουν παραληφθεί

### Τι γίνεται σε περίπτωση μη συμμόρφωσης ?

Επιβάλλεται αναστολή της παραγωγικής και εμπορικής δραστηριότητας με επιβολή των χρηματικών προστίμων όπως ορίζεται από τις σχετικές Υπουργικές Αποφάσεις

## Πως ενεργούν τα ΕΛΠΕ για τη συμμόρφωσή τους ?

- Κατά τους διαγωνισμούς προμήθειας πρώτων υλών, πετρελαιοειδών, πετροχημικών, προσθέτων χημικών προϊόντων, καταλυτών, υλικών πυρόσβεσης, λιπαντικών και αντιδραστηρίων χημείων τίθενται οι όροι και οι προϋποθέσεις για την ομαλή προμήθεια και χρήση τους
- Τηρείται επικαιροποιημένο όλο το σχετικό υλικό (φάκελοι καταχώρισης REACH και κοινοποίησης CLP, εκτεταμένα Δελτία Δεδομένων Ασφαλείας προϊόντων, τήρηση μέτρων διαχείρισης κινδύνων, δεδομένα και πλήρης κατάλογος για τα εισερχόμενα υλικά)
- Το εμπλεκόμενο προσωπικό καθοδηγείται σε τακτική βάση για τις υποχρεώσεις του
- Όλα τα παραπάνω καθορίζονται στην **αναθεωρημένη ΕΣΟ με κωδικό Α3.0030.01** για τις απαιτούμενες ενέργειες εφαρμογής του Κανονισμού REACH στην Εταιρεία η οποία έχει αναρτηθεί στο εσωτερικό δίκτυο MyHELPe.



Κανονισμός CLP=Classification, Labeling, Packaging (R1272/2008)  
Κανονισμός REACH=Registration, Evaluation, Authorisation of Chemicals (R1907/2006)



# Πιστοποίηση Συστήματος Διαχείρισης ΥΑΠ κατά ISO14001/OHSAS 18001 για τις δραστηριότητες

## α) Κεντρικών Γραφείων του Ομίλου και β) Έρευνας και Παραγωγής Υδρογονανθράκων



Το μήνα Ιούλιο ολοκληρώθηκε το έργο ανάπτυξης και εφαρμογής του Ενιαίου Συστήματος Διαχείρισης Υγείας, Ασφάλειας (OHSAS 18001) και Περιβάλλοντος (ISO 14001) στα Κεντρικά Γραφεία του Ομίλου στο Μαρούσι (κτήρια Χειμάρρας και Γραβιάς) και για τις τρεις νομικές μορφές ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΠΕΤΡΕΛΑΙΑ ΑΕ, ΕΚΟ ΑΒΕΕ και ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΚΑΥΣΙΜΑ ΑΕΕ. Το πεδίο εφαρμογής του συστήματος περιλαμβάνει εκτός από τις δραστηριότητες των κεντρικών γραφείων του Ομίλου και τις δραστηριότητες της Διεύθυνσης Έρευνας & Παραγωγής Υδρογονανθράκων, όπως αυτές αποτυπώθηκαν κατά την τρέχουσα χρονική περίοδο.

Η επιθεώρηση του συστήματος πραγματοποιήθηκε με απόλυτη επιτυχία από ανεξάρτητο φορέα πιστοποίησης, χωρίς να καταγραφεί κανένα ουσιαστικό εύρημα ή μη συμμόρφωση. Το γεγονός αυτό, λαμβάνοντας υπόψη πως το έργο υλοποιήθηκε σε διάστημα μόλις δύο μηνών αποδεικνύει έμπρακτα:

- την ύπαρξη εδραιωμένης εταιρικής κουλτούρας σε θέματα Υγιεινής, Ασφάλειας και Περιβάλλοντος
- την απόλυτη συμμόρφωση με τις απαιτήσεις των κανονιστικών διατάξεων και της νομοθεσίας
- την εθελοντική εφαρμογή καλών πρακτικών και κανόνων
- την καλή προετοιμασία και αποτελεσματικότητα όλων των συναδέλφων που συμμετείχαν στο έργο.



Το ενιαίο Σύστημα Διαχείρισης Υγείας, Ασφάλειας και Περιβάλλοντος θα μας βοηθήσει, μέσω ελέγχων και περιοδικών αξιολογήσεων των δραστηριοτήτων μας στους παραπάνω τομείς, να βελτιώσουμε τις επιδόσεις μας, δίνοντας βεβαίως ιδιαίτερη έμφαση στην πρόληψη.

Επιπρόσθετα, ενδυναμώνει τη θέση της εταιρείας με την προσθήκη προστιθέμενης αξίας στις Δραστηριότητες Έρευνας και Παραγωγής Υδρογονανθράκων, έναν τομέα στον οποίο τα ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΠΕΤΡΕΛΑΙΑ παρακολουθούν με μεγάλο ενδιαφέρον τις εξελίξεις τόσο στην Ελλάδα όσο και διεθνώς.

## Γνωρίζετε ότι...

το Μάιο απονεμήθηκε ειδικός έπαινος στην ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΠΕΤΡΕΛΑΙΑ Α.Ε. στην κατηγορία Περιβάλλον στο πλαίσιο του δείκτη Corporate Responsibility Index 2012.

## Γνωρίζετε ότι...

το δεύτερο εξάμηνο του 2013 ολοκληρώθηκε με επιτυχία η επέκταση της πιστοποίησης του Συστήματος Διαχείρισης Περιβάλλοντος κατά ISO 14001 στο εκσυγχρονισμένο Διυλιστήριο Ελευσίνας και πραγματοποιήθηκε η επιθεώρηση επαναπιστοποίησης κατά ISO 14001 και OHSAS 18001 στο Διυλιστήριο Ασπροπύργου.







## 2013 Ευρωπαϊκό Έτος αφιερωμένο στον Αέρα

### Νομοθεσία Βιομηχανικών Εκπομπών, REFINERY BREF

Το έτος 2013 που ολοκληρώνεται αυτές τις μέρες, αφιερώθηκε από την Ευρωπαϊκή Ένωση στα θέματα της ποιότητας του ατμοσφαιρικού αέρα στην Ευρώπη (European Year for Air). Αυτό πρακτικά σημαίνει αναθεώρηση των ποσοτικών στόχων για κάθε χώρα και ειδικότερα μείωσης των εκπομπών διοξειδίου του θείου -  $SO_2$ , οξειδίων του αζώτου -  $NO_x$ , αιωρούμενων σωματιδίων - PM, πτητικών οργανικών ενώσεων - VOC, αμμωνία -  $NH_3$ , με σκοπό τη μείωση των αρνητικών επιπτώσεων στην ανθρώπινη υγεία και το περιβάλλον.

Η υιοθέτηση ενός νέου νομοθετικού πλαισίου (EU Air policy package) που θα περιλαμβάνει όλους τους νέους στόχους αναμένεται να έχει ολοκληρωθεί μέχρι το τέλος του 2013 και εκτιμάται ότι αυτό θα έχει σημαντικές επιπτώσεις σε αρκετούς βιομηχανικούς κλάδους, συμπεριλαμβανομένου και αυτού της διύλισης πετρελαίου. Συγκεκριμένα, αναμένεται να επιβληθούν νέα πιο αυστηρά ποσοτικά όρια εκπομπών ( $SO_2$ ,  $NO_x$ , VOC, PM,  $NH_3$ ) σε επίπεδο χώρας μέχρι το 2025 (National Emissions Ceilings), που θα κοστίσουν στην Ευρωπαϊκή Ένωση, όπως έχει εκτιμήσει, πάνω από 90 δισ. € το χρόνο (συμπεριλαμβανομένων και των μέτρων της ισχύουσας νομοθεσίας), σημαντικό μέρος του οποίου θα επωμιστεί ο βιομηχανικός τομέας.

Στο πλαίσιο αυτό, έχουν ήδη θεσμοθετηθεί για τα διυλιστήρια αυστηρότερα όρια εκπομπών μέσω της Οδηγίας 2010/75/ΕΕ περί βιομηχανικών εκπομπών (Industrial Emissions Directive - IED), η οποία εναρμονίστηκε στο εθνικό δίκαιο τον Ιούνιο του 2013 με σχετική Κοινή Υπουργική Απόφαση (ΚΥΑ 36060/1155/Ε.103 - ΦΕΚ 1450/Β/14.06.2013). Με τη νέα Οδηγία, καθορίζονται οι όροι λειτουργίας βιομηχανικών εγκαταστάσεων και λοιπών δραστηριοτήτων, διασφαλίζοντας την προστασία του περιβάλλοντος μέσω της πρόληψης, του ελέγχου και της μείωσης της ρύπανσης που αυτές προκαλούν. Για παράδειγμα και όσον αφορά στις αέριες εκπομπές, η εφαρμογή της νέας ΚΥΑ εκτιμάται ότι θα οδηγήσει σε πολύ σημαντική μείωση των εκπομπών  $SO_2$  και  $NO_x$ .

Η σημαντικότερη αλλαγή για τα διυλιστήρια που επιφέρει η νέα Οδηγία είναι η νομοθετικά υποχρεωτική συμφωνία των περιβαλλοντικών όρων λειτουργίας των διυλιστηρίων με συγκεκριμένα όρια εκπομπών, έτσι όπως αυτά παρουσιάζονται στο σχέδιο συμπερασμάτων του εγγράφου αναφοράς για τις Βέλτιστες Διαθέσιμες Τεχνικές (BAT Conclusions of Mineral Oil and Gas - REFINERY BREF), το οποίο αναμένεται να οριστικοποιηθεί στις αρχές του 2014. Μετά την οριστικοποίηση, οι περιβαλλοντικοί όροι λειτουργίας των διυλιστηρίων πρέπει να επανεξεταστούν εντός της επόμενης 4ετίας, έτσι ώστε να περιλαμβάνουν τα νέα όρια εκπομπών για κάθε παραγωγική μονάδα εντός διυλιστηρίου.

Η οικονομική επίπτωση της εφαρμογής των νέων ορίων του REFINERY BREF θα είναι μεγάλη και θα πρέπει να υπολογισθεί κατά περίπτωση το κόστος συμμόρφωσης και οι επενδύσεις που θα καταστούν αναγκαίες. Βάσει σχετικής μελέτης της CONCAWE (Ευρωπαϊκός Πετρελαϊκός Οργανισμός για το Περιβάλλον, την Υγεία και την Ασφάλεια) για τα Ευρωπαϊκά διυλιστήρια, το κόστος κεφαλαίου (capital cost) για την επίτευξη μόνο των ορίων αέριων εκπομπών του REF BREF κυμαίνεται από 70 μέχρι 300 εκατ. € κατά μέσο όρο ανά διυλιστήριο.

## Γνωρίζετε ότι...

Η εφαρμογή ενός ορίου εκπομπών για κάθε ρύπο αλλά για το σύνολο των μονάδων ενός διυλιστηρίου (θεωρία της κοινής καμινάδας - bubble concept) εκτιμάται ότι μπορεί να εξοικονομήσει ποσό ίσο με 2 δισ. € για το σύνολο των ευρωπαϊκών διυλιστηρίων, στο πλαίσιο εφαρμογής των νέων ορίων εκπομπών που περιλαμβάνονται στα Συμπεράσματα των Βέλτιστων Διαθέσιμων Τεχνικών.







# Επέκταση εκτίμησης Ανθρακικού Αποτυπώματος

στα κτήρια γραφείων των Διυλιστηρίων Ελευσίνας και Θεσσαλονίκης

Μετά από τα κεντρικά γραφεία και στο πλαίσιο προσπαθειών για περιορισμό του ανθρακικού αποτυπώματος ακόμη και στο χώρο των υποστηρικτικών υπηρεσιών της εταιρείας, ξεκίνησε η καταγραφή των στοιχείων και η εκτίμηση του ανθρακικού αποτυπώματος των κτηρίων διοικητικών υπηρεσιών των Διυλιστηρίων Ελευσίνας και Θεσσαλονίκης.

Η παρούσα μελέτη στηρίχτηκε στο διεθνώς αναγνωρισμένο **Greenhouse Gas Protocol Corporate Standard** και το **ISO 14064** και είναι οργανωμένη σε 3 επίπεδα:

## Scope 1 Άμεσες Εκπομπές

Αφορά τις άμεσες εκπομπές που προκύπτουν από πηγές που ανήκουν ή είναι υπό τον έλεγχο της εταιρείας.

## Scope 2 Έμμεσες Εκπομπές

Αφορά τις έμμεσες εκπομπές που αντιστοιχούν στις εκπομπές αερίων του θερμοκηπίου από την παραγωγή της προμηθευόμενης ηλεκτρικής ενέργειας, η οποία καταναλώνεται κατά τη διάρκεια του έτους.

## Scope 3 Έμμεσες Εκπομπές

Αφορά τις υπόλοιπες έμμεσες εκπομπές της εταιρείας και είναι προαιρετικές για την αναφορά του ανθρακικού αποτυπώματος.

Τα αποτελέσματα των μετρήσεων των εκπομπών αυτών πιστοποιήθηκαν από τον οργανισμό «MyClimate».

Σημειώνεται ότι το πρόγραμμα εκτίμησης του ανθρακικού αποτυπώματος εντάχθηκε στο σύστημα Διαχείρισης Περιβάλλοντος που εφαρμόζεται πλέον στα κεντρικά γραφεία του Ομίλου. Στο πλαίσιο της παραπάνω δράσης αποφασίστηκε η αντιστάθμιση των 76 τόνων εκπομπών ισοδύναμου CO<sub>2</sub> που προκύπτουν από την κατανάλωση χαρτιού εκτύπωσης στο σύνολο των γραφείων του Ομίλου. Μέσω της αντιστάθμισης, υποστηρίχτηκε το έργο κατηγορίας "energy efficiency" με τίτλο "Qori Q'oncha - Improved Cook Stove Diffusion Program in Peru" στην περιοχή Ancash του Περού.

## ...> Γνωρίζετε ότι...

με βάση τα αποτελέσματα του ερωτηματολογίου για τον τρόπο προσέλευσης των εργαζομένων στα κτήρια γραφείων του Ομίλου (Κεντρικά γραφεία, Διυλιστήρια Ασπροπύργου, Ελευσίνας και Θεσσαλονίκης) περίπου το 33% των συναδέλφων δεν χρησιμοποιούν Ι.Χ για την προσέλευση τους στο χώρο εργασίας, αλλά τα λεωφορεία της Εταιρείας και τα Μέσα Μαζικής Μεταφοράς.

**Ευχαριστούμε πολύ τους συναδέλφους που απάντησαν τα ερωτηματολόγια.**



#### **ΚΕΝΤΡΙΚΑ ΓΡΑΦΕΙΑ**

Χειμάρρας 8Α, 15125 Μαρούσι,  
Τηλ.: 210 63 02 000,  
Fax: 210 63 02 510, 210 63 02 511

#### **ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΕΣ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ**

- **ΑΣΠΡΟΠΥΡΓΟΥ** 17<sup>ο</sup> χλμ. Εθνικής Οδού Αθηνών - Κορίνθου  
19300 Ασπρόπυργος  
Τηλ.: 210 55 33 000, 210 55 39 000  
Fax: 210 55 39 298-299
- **ΕΛΕΥΣΙΝΑΣ** Ελευσίνα, 19200 Ελευσίνα  
Τηλ.: 210 55 36 000  
Fax: 210 55 48 509
- **ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ** Ταχυδρομική Θυρίδα 100 44  
54110 Θεσσαλονίκη  
Τηλ.: 2310 750 000  
Fax: 2310 750 001